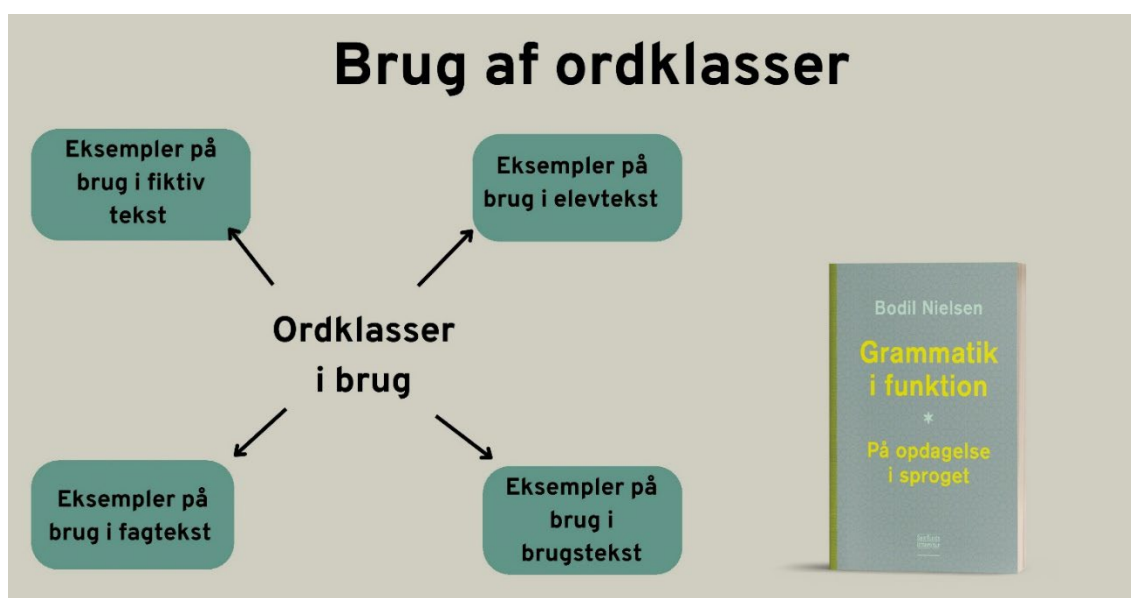

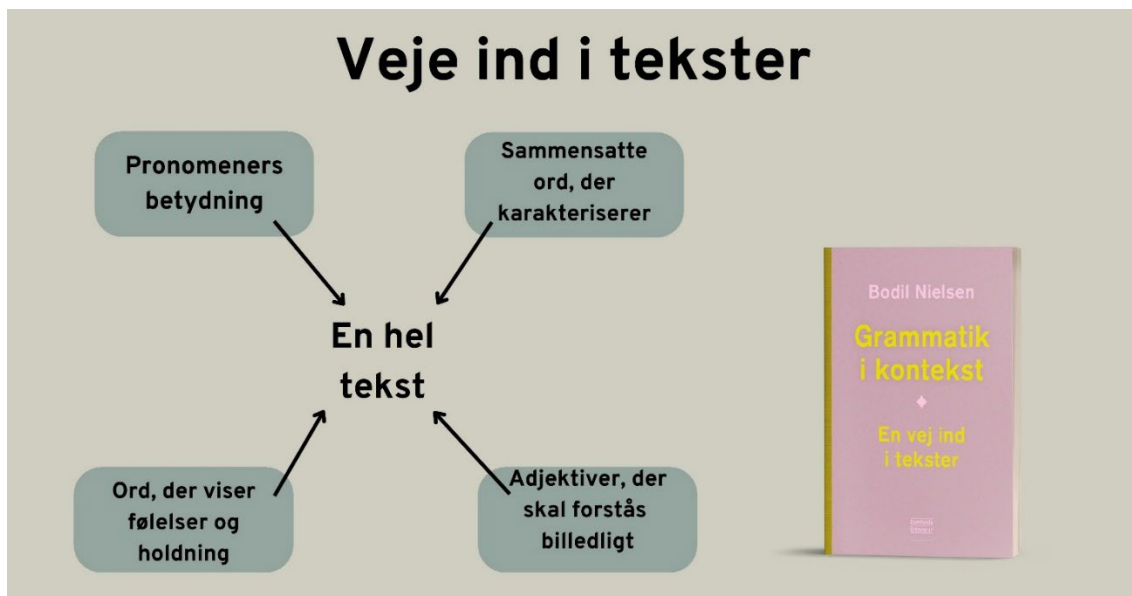
Flere eksempler på funktionel grammatikundervisning

Bodil Nielsen

Grammatik i funktion har fokus på, hvordan hver af ordklasserne og forskellige slags sætninger kan præge en tekst. De mange tekstuddrag og forklaringer viser, hvilken betydning en ordklasse eller træk ved en sætning kan have.

I *Grammatik i kontekst* handler det om én tekst ad gangen, og der er fokus på tekster, som eleverne kan arbejde med. Hvert kapitel viser, hvordan sproglige iagttagelser og dermed grammatikken kan belyse noget centralt i en bestemt tekst og være en vej ind til fortolkningen af teksten. Det handler altså om den eller de dele af grammatikken, der har særlig betydning for den enkelte tekst.

Du kan kombinere brugen af de to bøger. I *Grammatik i funktion* kan du se nærmere på en ordklasse eller træk ved sætninger. Derefter kan du i *Grammatik i kontekst* finde eksempler på tekster, som en klasse kan arbejde med, hvor de pågældende ordklasser eller de specifikke træk ved sætninger kan være klassens vej ind i en analyse og fortolkning.

Få overblik over, hvad forskellige tekster kan give anledning til at tale om

I *Grammatik i kontekst* er kapitlerne inddelt, så de gennemgår én tekst ad gangen. Der er to muligheder for at skabe sig overblik over, hvad der er gennemgået i forbindelse med de valgte tekster.

Den ene mulighed er at bladre i bogen og finde de bokse, der ved hver tekst giver en oversigt over, hvad eleverne kan bruge som veje ind i teksterne:

Eleverne kan blandt andet bruge dette som veje ind i teksterne:

- Imperativer og du og vi
- Sammensatte ord med medbetydninger
- Eventyrlige adjektiver
- Omskriv teksten.

Eksempel på boks. Fra *Grammatik i kontekst* side 71.

Den anden mulighed er at bruge følgende oversigt. Her er der omtale af en del af det, der er gennemgået i *Grammatik i kontekst*. Det er ordnet efter ordklasser og træk ved sætninger, sådan at det er let at finde forbindelsen fra et kapitel i *Grammatik i funktion* til flere eksempler i *Grammatik i kontekst*.

Oversigten er ordnet sådan, at du først præsenteres for, hvilket træk fra grammatikken en tekst fra *Grammatik i kontekst* kan give anledning til at tale om. Herefter præsenteres du for, hvilken tekst der er tale om, og får en kort beskrivelse af, hvordan brugen af ordklasser eller særlige træk ved sætningerne præger den pågældende tekst. Sidetallet henviser til, hvor i *Grammatik i kontekst* du finder gennemgangen af det pågældende grammatiske forhold.

Dette kan du bl.a. finde i *Grammatik i kontekst*

Substantiver

Denne tekst kan bl.a. være anledning til, at eleverne finder på flere substantiver om det, som skyer kan ligne.

I historien *Tre venner* kan man læse om, hvordan vennerne finder på substantiver om det, som skyer kan ligne: *mand, hest, bil, trillebør, kagekone, nål, tråd, hoved, arme, ben, tænder, træ, busk, giraf, gris ...*

Se side 16.

Denne tekst kan bl.a. være anledning til, at eleverne finder på flere substantiver om legetøj.

I Fupz Aakesons historie *Den legetøjsløse stakkel* har de andre børn masser af legetøj: *racerbiler og dukkevogne, tusser, legoklodser og plastikting, gummidukker, bjørne, tavler, spilledåser, dukkehusene og bondegårde.*

Se side 30.

Pronomener

Denne tekst kan bl.a. være anledning til, at klassen taler om effekten af at nævne et pronomen før det, pronomenet henviser til.

Novellen *Den blomstrende have* begynder med et pronomen: “Det var en stor og blomstrende have.” Efter et par linjer omtales *vi*: “Vi sad i de grønne havemøbler på terrassen ...” Først i det næste afsnit får læserne at vide, hvilken have det er, og hvem *vi* er.

Se side 55.

Denne tekst kan bl.a. være anledning til, at klassen taler om effekten af at bruge hvert af de tre pronomener.

I *Den legetøjsløse stakkel* henvender fortælleren sig til et *du*, og tilhørerne og fortælleren bliver i dette citat sammen til et *vi*: “Og nu kunne vi lade alle de forkælede unger spørge: ‘Jamen, hvorfor har den legetøjsløse stakkel ikke noget legetøj?’”

Men da fortælleren til sidst skal bringe historiens morale, bliver det i *man*-form: “Og heraf kan man lære at det er ikke sikkert at ens mor skælder ud, bare fordi man har hugget hendes tørresnor.”

Se side 34.

Denne tekst kan bl.a. være anledning til, at klassen drøfter, hvordan du-tiltale og et inkluderende *vi* virker på dem.

I mails fra en netboghandel er der du-tiltale. Desuden postulerer firmaet, at de kan indleve sig i, hvordan *du* har det, fx “Vi kan godt forstå, at du glæder dig til at modtage din pakke.” Desuden omtaler de sig selv som idealister. Fx skriver de næsten med beklagelse, at *vi har tilladt os* at trække pengene, og fremhæver, at *vi glæder os* over at sende bøger ud og skabe *læseglæde*.

Se side 90.

Denne tekst kan bl.a. være anledning til, at klassen taler om, hvordan brugen af pronomener fortæller noget om en persons forhold til en anden.

I *Den blomstrende have* omtaler jeg-fortælleren det, han og den nære kammerat gør, som noget *vi* gør, indtil han opdager, at kammeraten interesserer sig for en pige, så er noget det, som *jeg* gør, og andet det *han* gør.

Se side 56.

Denne tekst kan bl.a. være anledning til at tale om forskellen på et *vi* som dette og et *vi*, der postulerer et fællesskab med læseren.

I en reklame for Flying Super Kids er *vi* de voksne, der står bag Flying Super Kids. Deres hensigt rækker ud over showet: “Vi ønsker også at inspirere andre børn og unge til bevægelse.”

Se side 81.

Denne tekst kan bl.a. være anledning til, at klassen bliver opmærksomme på, hvordan *vi* kan skifte betydning inden for samme læremiddeltekst.

Et læremiddel til natur/teknologi har et afsnit om bælgefrugter. Her er *vi* først det, som forskning tilsammen har vist: *vi ved* ... Nogle linjer længere nede er *vi* første europæere, derefter danskere gennem århundreder: “Vi har spist [...] vores basiskost [...]”. Der forudsættes dermed en samhørighed mellem nulevende personer og alle de personer, der gennem tiderne har levet i henholdsvis Europa og Danmark.

I en tekst længere henne i forløbet er *vi* blevet til nutidige danske forbrugere: “I Danmark har vi også gule ærter og brune ærter [...]”

Se side 130.

Verber

Denne tekst kan bl.a. være anledning til, at eleverne finder flere verber.

I digtet *Delfin* leger Hanne Marie Svendsen med, hvordan delfinen kan *springe, suse, spralle, springe, duve* og *dykke*, og hvordan solens lys *spejler sig, gynger, glitrer, funkler*.

Se side 36.

Denne tekst kan bl.a. være anledning til, at klassen finder flere verber om bevægelser.

I *Den blomstrende have* er novellens to hovedpersoner i første del tæt forbundet og fulde af bevægelse og overskud: De *rejste* sig ikke bare fra stolene i haven, men *fløj* op, de *tog* ikke en tur ud til næsset, men *drøned*. De *bevægede* sig hurtigt, *cyklede* og *susede*. Det er, som om deres kroppe handler selvstændigt: knæene *dirrede*, de *store fødder ville løbe*.

Se side 56.

Denne tekst kan bl.a. være anledning til, at klassen taler om, hvordan man somme tider bruger datid om noget, der stadig gælder, fordi det er blevet datid for en selv.

I *Underlig fisk* er verbernes tider brugt til at udtrykke, hvordan hovedpersonen Liv har det. Hun har mistet sin bedste ven, fordi en ny pige er kommet ind i klassen og er blevet bedste ven. Liv bruger datid til at beskrive alt det, hendes ven *kunne*, fx *nå næsetippen med tungen*. Derefter skifter hun til nutid: "Det kan hun sådan set stadigvæk. Hun er bare ikke min ven mere." Liv viser altså en særlig brug af præteritum.

Se side 40.

Denne tekst kan bl.a. være anledning til, at klassen taler om, hvad vi bruger præsens til, bl.a. at vi bruger det om det alment gyldige.

Tove Ditlevsen beskriver i digtet *Børn* de børn, hendes hjerte elsker, men som *ingen holder af* og *ingen kan forstå*. I digtets sidste strofe beskriver hun næsten som i ordsprog i nutid, det, som hun vil fortælle os altid gælder:

Den kender mest til kærlighed som aldrig mødte den.

Om dyden ved den lastefulde mer end nogen tror.

[...]

Det er på vilde buske verdens sjældne blomster gror.

Se side 53.

Denne tekst kan bl.a. være anledning til, at klassen taler om, hvad vi kan bruge passiv til.

I en instruktion til lege bruger forfatteren passiv: “Der vælges en konge...” Hvem der skal vælges, er ikke nævnt. Forfatteren bruger passiv, fordi det er dem, der skal lege legen, der skal finde ud af, hvem der skal vælge kongen.

Se side 64.

Disse tekster kan bl.a. være anledning til, at klassen undersøger, hvad vi kan bruge imperativ til.

- I en reklame for Legoland bruges du-tiltale, og imperativ bruges til at opfordre læseren til besøg: “Oplev et sandt byggeeventyr i LEGOLAND® med 8 helt nye LEGO® byggeattraktioner, hvor du kan skabe alt fra små opfindelser med DUPLO® klodser til fantasifulde LEGO kunstværker.” – Se side 71.
- Sådan bruges imperativ også i en reklame for Zoologisk Museum, her sammen med et *vi*, der omfatter både gæster og rundvisere: ”Hils på mammutten, kaskelotten og kæmpedovendyret, som vi møder på vores rundtur til museets mest elskede og ikoniske dyr.” – Se side 75.
- I en opskrift på citronmåne og i en læremiddeltekst fx om Astrid Lindgrens forfatterskab bruges imperativ til at instruere. – Se side 68 og side 118.

Denne tekst kan bl.a. være anledning til, at klassen ser nærmere på, hvordan man kan bruge tillægsformer i reklamer.

- I en reklame for Flying Super Kids er der meget, der er *hæsblæsende*, det er springene, tempoet, underholdningen. Børnenes kunnen er *imponerende*, og deres livsglæde er *smittende*. – Se side 79.
- Cirkus Summarum er i sin reklame også *hæsblæsende* og desuden *fortryllende*. – Se side 82.

Adjektiver

Denne tekst kan bl.a. være anledning til at tale om, hvornår vi bruger neutrale adjektiver, og hvordan det virker, når vi bryder med adjektiver, der udtrykker holdning.

I bogen *Kage ABC's* opskrift på citronmåne er der adjektiver, der beskriver neutralt, fx skal smørret være *blødt*, og de blomster, der skal bruges, skal være *spiselige*, *usprøjtede*. Men forfatteren indleder opskriften med at beskrive kagen med positive adjektiver, der skal give læseren lyst til at lave kagen: *populær*, *frisk* og *dragende* som månen.

Se side 69.

Denne tekst kan bl.a. være anledning til, at eleverne ser på læremiddelteksters brug af adjektiver i en tilsyneladende neutral tekst.

I et læremiddel til natur/teknologi er der en beskrivelse af pintobønner. De fleste adjektiver, der bruges, er neutrale: *aflang*, *nyreformet*, *brun*, *beige*, *sort*, *hvid*, *bordeaux*, *glat*, *fast*. Det bliver brudt af ordet *flot*. Læremiddelforfatteren synes, pintobønner er *flotte*, men ud fra billedet, kan man lige så godt sige, at de er *grimme* eller *kedelige*.

Se side 132.

Denne tekst kan bl.a. være anledning til, at læreren taler med klassen om, hvordan mange adjektiver kan bruges billedligt.

I tingseventyret *Chili og smørret* er Chili et nyt og forstyrrende element blandt dem, der “bor” i et køleskab. Hun får derfor en *kølig* modtagelse. Der er *kold* luft mellem hende og de andre.

Se side 25.

Denne tekst kan bl.a. være anledning til, at klassen taler om, hvordan adjektiver kan karakterisere og vise relationer mellem personer.

I historien *Ispigen* kan man finde de positive ord, som forældre og lærere bruger om de to piger, der opfører sig alt andet end ordentligt over for historiens hovedperson.

Se side 45.

Denne tekst kan bl.a. være anledning til, at klassen ser på brug af adjektiver i reklamer.

I en reklame for Zoologisk Museum kan man se på, hvad de mange (positive!) adjektiver siger noget om. Det er adjektiver om den *berømte* hvalkælder og *elskede* og *ikoniske* dyr, *fantastiske* genstande, *enorme* hvalskeletter. Det er adjektiver om dyrene, der er både hyggelige og uhyggelige: den *bløde* pels, de *skarpe* tænder. Nogle adjektiver fremhæver museet frem for andre: *eneste ægte* kæmpe dinosaur, en af verdens *største* samlinger.

Se side 74.

Disse tekster kan bl.a. være anledning til, at klassen undersøger eksempler på, hvordan kvinder/piger og mænd/drenge forbindes med forskellige adjektiver.

En tandlægeklinik præsenterer deres personale på en skærm i venteværelset og på deres hjemmeside. Her kunne man se, hvordan de kvindelige medarbejdere blev beskrevet med andre adjektiver end de mandlige. Der er ord, som karakteriserer de kvindelige medarbejders væsen: *smilende*, *glad*, *sød*, *rolig*. Nogle ord karakteriserer direkte deres relation til andre: *imødekommende*, *udadvendt*, *beroligende*, *hjælpesom*, *vellidt*. Andre ord siger også noget om deres tilgang til arbejdet: *flittig*, *pligtopfyldende*, *omhyggeligt*, *grundigt*. De mandlige medarbejdere karakteriseres ikke tilsvarende med adjektiver, dog er en af dem *kursusaktiv*.

Se side 109.

Adverbier

Denne tekst kan bl.a. være anledning til, at klassen taler om effekten af at bruge *jo*.

I historien *Tre venner* skaber fortælleren en dialog med læseren ved dels at tiltale med en imperativ, dels at indføje *jo* i en sætning, der skal minde om, hvorfor den ene person kun kommer langsomt frem. “For husk: benene var jo af træ.”

Se side 20.

Denne tekst kan bl.a. være anledning til, at klassen taler om, hvordan et verbum og et adverbium sammen kan danne et udtryk med en fast betydning.

I et læremiddel med et forløb om *Noveller om forskellighed* er det aktuelt at skelne mellem *at skille* og *at skille ad*. Derfra kan man gå videre og se på andre sammenstillinger med *skille*, fx *skille sig ud*.

Se side 126.

Sammensatte ord

Denne tekst kan bl.a. være anledning til, at klassen taler om, hvordan første del af et sammensat ord angiver en underkategori.

Der er masser af sammensatte ord i opskrifter. Her er det ord om redskaber i en bageopskrift.

- *håndmikser*: første del fortæller, at man bruger hånden til at betjene mikseren
- *dejskraber*: første del fortæller, at denne skraber er velegnet at skrabe dej – til forskel fx fra en *isskraber*
- *træspid*: første del fortæller, hvad det spid er lavet af
- *bagerist*: første del fortæller, at det er en rist, man skal bruge, når man bager.

Se side 67.

Denne tekst kan bl.a. være anledning til, at klassen taler om, hvordan sammensatte ord kan karakterisere en eller flere personer.

- I historien *Tre venner* bliver den ene person karakteriseret med ordet *pligtopfyldende*. Man kommer tæt på personer og relationer ved at spørge, hvilken pligt hun skal opfylde, og hvem der har pålagt hende den pligt. – Se side 17.
- I Fupz Aakesons historie *Den legetøjsløse stakkel* er drengen legetøjsløs, fordi hans far drikker mange øller. Vi får en hel remse med alle de forskellige slags øl, han drikker: “Han drak juleøller og nisseøller og guldøller (...) påskeøllerne og hvidtøllerne, for eksempel ... og når han først havde brugt alle pengene til øller, hvad var der så tilbage at købe legetøj for?” – Se side 31.
- I Lone Bjelkes digt *Firben* sammenligner hun firben med *dukkekrokodiller*. – Se side 39.
- I digtet *Børn* karakteriserer Tove Ditlevsen de børn, hendes hjerte holder af, med overraskende sammensatte ord: “Lyvebørn og stjælebørn og løftebryderbørn.” De børn, som mange voksne holder af, kalder hun *pyntehavebørn*. – Se side 51.

Denne tekst kan bl.a. være anledning til, at klassen taler om, hvordan sammensatte ord kan pynte i en boligannonce.

I nogle boligannoncer bruges sammensatte ord som pynt. Et murermesterhus er blevet til en *murermestervilla*. Den har ikke alene terrasser, men *terrassemiljøer*. Der kan imidlertid også findes boligannoncer, der ikke pynter på noget, men nævner muligheden for nedrivning og i stedet for at lovprise huset, lovpriser omegnen.

Se side 100.

Denne tekst kan bl.a. være anledning til, at klassen taler om, hvordan sammensatte ord kan pynte i en reklame

En reklametekst fra Lego kan vise, hvordan sammensatte ord kan præge en tekst. I Legoland kan man se ikke bare byggeri, en *byggeeventyr*, ikke bare byggesæt, men *byggeattraktioner* og ikke bare bygninger, men *bygningsværker*.

Se side 71.

Denne tekst kan bl.a. være anledning til, at klassen taler om, hvordan sammensatte ord kan gøre en tekst højtidelig for sjov.

I en artikel om “Verdens største gækkebrev afsløret i Blokhus” kan man bl.a. læse om en *gækkebrevsansvarlig*.

Se side 85.

Disse tekster kan bl.a. være anledning til, at klassen taler om, hvordan de kan møde sammensatte ord i form af opfundne fagbegreber i læremiddeltekster.

- Et læremiddel med et forløb om romanen *Skammerens Datter* har fagbegreber, som mange bruger, bl.a. *hurtigskrivning* og *undrespørgsmål*. Læremiddelforfatteren har desuden fundet på begrebet *ordkender*. – Se side 123.
- Til et læremiddel med et forløb om Astrid Lindgrens forfatterskab har læremiddelforfatteren opfundet ordet *tekstdetektiv*. – Se side 117.

Denne tekst kan bl.a. være anledning til, at klassen taler om, hvordan forfattere laver nye sammensatte ord.

I Benny Andersens *Sommeraften* løber *skyggefloder* gennem græsset.

Se side 61.

Afledning

Disse tekster kan bl.a. være anledning til, at klassen taler om, hvordan man kan lave alle de nye ord, man vil, med afledninger.

- En historie af Fupz Aakeson handler om en dreng, der er *legetøjsløs*, men som til sidst ender med at have et meget særligt stykke legetøj. – Se side 28.
- I Benny Andersens digt *Sommeraften* holder foredrag – på *solsortsk*. – Se side 60.
- I en reklame for Cirkus Summarum er der først en afledning, der ikke er der, og senere en overraskende afledning: Det, man kan se i det cirkus, er bl.a. *farlig tryl* – og man kan også se *flyveri*! – Se side 82.

Denne tekst kan bl.a. være anledning til, at klassen taler om, hvordan ord med afledning kan bruges til at karakterisere personer og relationer.

I Bent Hallers historie *Ispigen* bliver de to piger, som fryser hovedpersonen ude, karakteriseret med ordet *medgørlig*. De er lette at have med at gøre – for forældre og lærere.

Se side 44.

Denne tekst kan bl.a. være anledning til, at klassen taler om, hvordan man kan bruge afledninger til at undgå at nævne den, der handler.

Når man laver et verbum om til et substantiv ved at bruge en afledning, kan man undgå at sige, hvem der udfører handlingen. Dette er et citat fra Rejsekort om, hvordan de beregner betaling for undladt udstempling: “Rejsens pris er 10,80 kr. hvilket er 7,95 kr. mindre end startforudbetalingen på 18,75 kr., som allerede er trukket på dit rejsekort.”

Ordet *startforudbetalingen* kan deles i morfemer
substantiv + adverbium + betal + afledning + bøjning:
start + forud + betal + ing + en.

Det kan omformes til et længere led med en ledsætning: *den betaling, der trækkes forud ved turens start*. Eller hvis passiv skal ændres til aktiv: *den betaling, Rejsekort trækker forud ved turens start*.

Se side 94.

Forfelt

Disse tekster kan bl.a. være anledning til, at klassen taler om, hvordan det kan farve en tekst, at et særligt led bliver sat forrest i en sætning.

Chili og smørret er et moderne tingseventyr om livet i et køleskab, hvor alt havde faste pladser i et hierarki, indtil en fremmed kommer til: Chili. Eventyrstemningen bliver bl.a. skabt af flere steder, hvor særlige led er trukket frem i forfeltet, bl.a.: “Mindst plads var der nederst ...”, “Udmattet og trist forsøgte Chili at samle saft og kraft til sig ...”, “En ordentlig en på låget trængte han til at få.”

Se side 22.

I artiklen om “Verdens største gækkebrev afsløret i Blokhus” understreger journalisten det imponerende ved at sætte det i forfeltet: “Knap 2000 ark papir er der benyttet til mesterværket. 172 kvadratmeter. Så stort er verdens største gækkebrev, der Skærtorsdag blev indviet i Blokhus.”

Se side 87.

I mails fra en netboghandel understreger firmaet deres mission ved at trække subjektsprædikatet frem: “Glade kunder er det, vi er her for” – i stedet for bare at skrive: “Det, vi er her for, er glade kunder.”

Se side 92.

Subjekt

Denne tekst kan bl.a. være anledning til, at klassen taler om, hvilken betydning det kan have, at handlende personer er udeladt og erstattet af en genstand.

Ofte er den, der handler, subjekt i en sætning, men subjektet kan også være genstande. De personer, der gør noget med genstandene, er så udeladt. Skal man tage dette eksempel fra et læremiddel til natur/teknologi for pålydende, er kartofflen et handlende væsen, der kan bevæge sig: “Men efter kartofflen kom til Danmark i 1700-tallet faldt vores forbrug af bælgfrugter.”

Se side 131.

Sætninger med og imellem

Disse tekster kan bl.a. være anledning til, at klassen taler om, hvordan en række af korte helsætninger med *og imellem* kan bruges som virkemiddel i fiktive tekster.

Historien om *Den legetøjsløse stakkel* ender med, at drengen ikke mere er hverken legetøjsløs eller en stakkel, men i stedet bruger sin øldrikkende far som ballon. De korte sætninger med *og imellem* viser både drengens begejstring og det groteske i situationen:

Den legetøjsløse stakkel holdt godt fast i tørresnoren og hans tykke far steg til vejrs og han snorkede og prustede og hans røde næse lyste ud over det hele og alle børnene nede i gården sagde “åh” og “næh” og “se der” og de glemte næsten at holde fast i deres egne drager.” (Mine understregninger)

Se side 33.

I *Ispigen* vises, hvordan forældre og lærere opfatter de (tilsyneladende) dydige piger, der fryser hovedpersonen ude, med en række korte helsætninger, nogle af dem med *og imellem*, næsten som gengivelse af replikker fra snart den ene, snart den anden i deres omgivelser.

De spiste op,/ og de brokkede sig aldrig over at skulle spise broccoli./ De grisede sig heller aldrig til,/ og de holdt meget af at være fine i tøjet./ De havde et pænt sprog,

begge to, /aldrig kom der et bandeord over deres læber./ De passede deres lektier./
De var så dygtige.

Senere når det skal vises med indresyn, at det går op for Ispigen, at de to piger ikke vil have med hende at gøre, er ledsætningerne lange, fx

Hun havde altid troet, at hvis hun bare kunne komme til at lege sammen med Lena og Sandra, så ville solen altid skinne på hende, /men sådan var det ikke.

Se side 48.

Ledsætninger

Disse tekster kan bl.a. være anledning til, at klassen taler om, hvordan forskellige typer ledsætninger bruges til noget forskelligt.

To reklamer for Zoologisk Museum lægger vægt på noget forskelligt, Den ene på det praktiske, der sker på en rundvisning, den anden på hvad man kan lære. Det kan man se på ledsætningerne:

(...) Hils på mammutten, kaskelotten og kæmpedovendyret, <u>som vi møder på vores rundtur til museets mest elskede og ikoniske dyr.</u> (...)	(...) Undervejs kommer vi forbi et sjældent 120.000 år gammelt jagtspyd, skelettet af den "klimavenlige" hulebjørn samt flere af de fortidsdyr, <u>der levede side om side med neandertalerne under den seneste istid i Europa.</u> (...)
---	---

Se side 77.

I artiklen “Verdens største gækkebrev afsløret i Blokhust” kan man se, hvordan ledsætningerne bruges til noget forskelligt:

I den første del beskrives arrangementet. Her er der beskrivende/adjektiviske ledsætninger, fx “Her måtte alle, ‘der kan holde en saks’, være med. Den kreative indsats blev bakket op af den kreative YouTube-stjerne Lakserytteren, som mange børn følger.”

I løbet af artiklen er der nogen, der udtaler sig. Så er der brug for ledsætninger, der fungerer på samme måde som et substantiv, fx “– Jeg glæder mig til at fortælle min klasse, at jeg har været med til at lave en verdensrekord, siger Fenja Kåe Skovdal.”

Senere skal noget forklares eller begrundes med adverbelle ledsætninger, fx “Vi har gjort det, fordi det er vigtigt at komme på danmarkskortet og give dem, der holder ferie her, en god oplevelse, så de kommer igen ...”

Se side 87.